

Olieramp zou vooral zinnig energiebeleid moeten baren

Het is misschien een onhaalbare kaart, maar je weet maar nooit dat de catastrofe met het olielek van BP in de Golf van Mexico uiteindelijk een katalysator wordt voor genoeg steun voor een Amerikaans milieubeleid met tanden.

Ja, de boosdoeners moeten worden gestraft, zowel om het geloof van de burgers te bewaren dat het recht zegeviert als om andere olieproducenten twee keer te laten nadenken over het nemen van buitensporige risico's. Maar als dat alles is wat het BP-debacle voortbrengt, blijven we achter met een tragisch gemiste kans om het Amerikaanse milieu- en energiebeleid weer wat minder waanzinnig te maken. Dat beleid is de jongste jaren behoorlijk ontspoord.

Waarom zou er enige reden zijn tot hoop, gegeven het feit dat het milieubeleid van de Verenigde Staten gevestigd is op het onrealistische geloof dat relatief kleine subsidies voor nieuwe energietechnologieën een goede vervanging kunnen zijn voor fiscale prijsstimulansen voor producenten en consumenten?

Het lijkt geen twijfel dat het BP-olielek op het punt staat uit te groeien tot een gebeurtenis van historische omvang die de politieke wereld volledig kan omgooien. Als de zomerorkanen grote hoeveelheden olie op de stranden van Florida en de oostelijke kusten afzetten, zal de politieke explosie die daarop volgt de reactie op de financiële crisis in het niet doen verdwijnen.

WOEDE

Vooraf bij de jongeren is de woede groot. Nu al serieus onder druk door de uitzonderlijk hoge werkloosheid, worden de twintigers er zich van bewust dat het groeiemodel van hun land - waarvan ze dromen deel van uit te maken - eigenlijk compleet onhoudbaar is, wat hun politieke leiders hun ook mogen wijsmaken. Het blijft voorlopig bij zwarte humor - bijvoorbeeld de ober in New Orleans die aan de klanten vraagt of ze hun scampige gelode of ongelode willen. Maar hoe lang nog?

Kan een heropflakking van de woede van de kiezer het toegangsticket zijn voor een hernieuwde interesse voor een CO₂-belasting?

Het blijft nog bij zwarte humor, zoals de ober in New Orleans die klanten vraagt of ze gelode of ongelode scampige gelode willen. Maar hoe lang nog?

Voor zo'n belasting wordt al lang gepleit door een brede schare economen. Het gaat om een veralgemeende versie van een benzinetaks, die van toepassing zou zijn op alle vormen van CO₂-emissies, onder meer van steenkool en aardgas. In principe kan men een 'cap-and-trade'-systeem met kwantitatieve beperkingen opzetten dat hetzelfde doel zou bereiken. In dat systeem plaatst de overheid een plafond op emissies en houdt ze op die manier de uitstoot van CO₂ onder een maximum. Wie dan binnen die beperkingen toch CO₂ wil uitstoten moet daarvoor vervuillingsrechten kopen, wat bijvoorbeeld veel beter verteerbaar voor de politici is. Die willen immers tot elke prijs het woord 'belastingen' vermijden.

Een CO₂-belasting is echter veel transparanter en potentieel minder vatbaar voor de valkuilen van de internationale handel in CO₂-rechten. Een CO₂-belasting kan de atmosfeer helpen beschermen, terwijl hij meteen ook enkele van de meest exotische en riskante energie-exploraties kan ontmoedigen, door er gewoon voor te zorgen dat ze niet meer winstgevend zijn.

De ecologische ramp in de Golf van Mexico mag vooral geen gemiste kans worden om het onzinnige Amerikaanse milieubeleid terug op het juiste spoor te zetten. Laten politici ophouden met alleen maar BP te verketteren, en werk maken van een beter evenwicht tussen innovatie en regulering. De erg woedende jonge generatie kan dan misschien een goed beheerd ecosysteem erven.

Kenneth Rogoff

- Is hoogleraar economie en overheidsbeleid aan Harvard University en voormalig hoofdeconoom van het Internationaal Monetair Fonds.
- **Stelt vast** dat het Amerikaanse groeiemodel onhoudbaar is, en dat de jongeren dat nu beseffen.
- **Vraagt zich af** of de jeugd uit de rijke landen niet verder zal radicaliseren door het besef een slecht beheerd ecosysteem te zullen erven.

Natuurlijk moet er een betere - véél betere - en striktere regulering zijn van energiewinning offshore, en moeten fouten zwaar beboet worden. Maar een prijs zetten op CO₂-emissies zorgt meer dan eender welke aanpak voor een geïntegreerd kader om het gebruik van energietechnologie uit het oude koolstoftijdperk te ontmoedigen en nieuwe technologie te promoten door het ze gemakkelijker te maken om te concurreren.

WAAIER

Pleiten voor een CO₂-belasting als respons op het olielek hoeft geen manier te zijn om alleen maar de tragedie in de Golf van Mexico te exploiteren om buitensporige overheidsuitgaven te doen financieren. In principe zou men andere belastingen kunnen verlagen om de effecten van een CO₂-belasting te counteren en zo de effecten op de inkomsten te neutraliseren. Of, om preciezer te zijn, een CO₂-belasting zou de grote waaier aan belastingen kunnen vervangen die nu misschien op ons af komt, in de nasleep van de immense begrotingstekorten van de diverse overheden.

Een zinnig energiebeleid moet de consumptie proberen te matigen in plaats van nieuwe manieren te zoeken om die consumptie te voeden.

Goed, maar waarom zou een CO₂-belasting nu levensvatbaar zijn, terwijl ze dat nog nooit is geweest? Het punt is dat wanneer mensen zich een probleem kunnen visualiseren, ze dat probleem veel minder kunnen wegzuiven of ontkennen. Geleidelijke opwarming van de aarde is moeilijk genoeg om op te merken, laat staan dat er iets aan gedaan wordt. Maar naarmate haarscherpe beelden van olie die uit de oceanabodem spuit gekoppeld worden aan beelden van zwarte kustlijnen en vernietigde fauna, kan er een heel ander verhaal ontstaan.

'VRIJE' GOEDEREN

Sommigen zeggen dat jongeren in de rijke landen het gewoon te goed hebben om zich politiek te mobiliseren, althans massaal. Maar misschien worden ze wel geradicaliseerd door het vooruitzicht een slecht beheerd ecosysteem te zullen erven. Ja, er zit volatiliteit onder de oppervlakte. De hedendaagse werkloosheidsrecords en de extreme ongelijkheid lijken misschien veel minder te verdragen wanneer jongeren beseffen dat sommige van de meest gekoesterde 'vrije' goederen in het leven - een aangenaam klimaat, zuivere lucht en mooie stranden, bijvoorbeeld - niet vanzelfsprekend zijn.

Misschien ben ik te optimistisch als ik denk dat de tragedie in de Golf van Mexico een zinniger energiebeleid zal voortbrengen dat de consumptie probeert te matigen in plaats van steeds weer nieuwe manieren te zoeken om die consumptie te voeden. Een groot stuk van de Amerikaanse politieke reactie draait rond het demoniseren van BP en zijn bestuurders, in plaats van op zoek te gaan naar betere manieren om regulering en innovatie in evenwicht te brengen.

Politici willen uiteraard de aandacht afleiden van hun eigen dwalend beleid. Maar het zou veel beter zijn mochten ze een spanning doen om dat beleid te remediëren. Een langdurig moratorium om exploratie offshore is zinnig, maar de echte tragedie van het BP-olielek zou zijn dat de veranderingen daar stoppen. Hoeveel alarmbellen hebben we eigenlijk nodig?

© PROJECT SYNDICATE

COLUMN

PASCAL DELWIT

Christendemocratie, op sterven na dood?

De christendemocratie is nog slechts een schim van zichzelf.

Zullen we over 50 jaar nog vogels horen fluiten, vroeg de onlangs overleden Franse zanger en tekstschrijver Jean Ferrat zich in een van zijn liedjes af. Toegepast op de Belgische politiek zou de vraag kunnen luiden of er over tien jaar nog een christendemocratische partij en/of christendemocratische kiezer overblijft. Wellicht is de vraag, net zoals in het liedje, wat te alarmistisch. Niettemin kan een scherpe blik op het lot van de twee Belgische christendemocratische partijen niet om de vraag heen.

De avond van 13 juni en de daaropvolgende dag waren gewijd aan de ongelooflijke overwinning van de N-VA en - in mindere mate - aan het aanzienlijke succes van de Parti Socialiste. Nu kunnen we dat resultaat wat grondiger onderzoeken en in respectief plaatsen. Daartegen afgemeten moet één punt toch on-

der het voetlicht worden gebracht: eens te meer bleef de christendemocratische familie steken op een bodemscore. In Vlaanderen zakt de CD&V voor het eerst heel duidelijk onder de drempel van 20 procent en in Wallonië zit haar alder ego onder 15 procent. Elf jaar na de vernederende nederlaag van 1999, moeten CD&V en cdH hun resultaat van toen bijna benijden. Neggen jaar na de creatie van CD&V en acht jaar na die van cdH, zijn de twee herprofilingsoperaties mislukt.

CdH heeft in Wallonië nooit een nieuw kiespubliek kunnen aanboren, dat minder gekenmerkt wordt door de religieuze praktijk. De naamswijziging, het laten vallen van de christelijke of katholieke verwijzing en het zich tooien met een meer stedelijk profiel via de persoonlijkheid van Joëlle Mil-

quet, heeft de partij niet méér electorale kleur gebracht. De behaalde 17 procent stemmen in 2004 zijn sprekend, achteraf gezien. Zeker, cdH is erin geslaagd de symbolische derde plaats te recupereren in het Franstalige, Waalse en Brusselse veld. Maar een troost kan je dat moeilijk noemen. De partij verliest een zetel in Waals-Brabant en Henegouwen en verovert er slechts één in de provincie Luxemburg.

Natuurlijk zal men in het noorden en het zuiden van het land onderstrepen dat de christendemocraten weer aan de macht zijn gekomen, eerst regionaal (sinds 2004) en daarna federaal (sinds 2007). En uiteraard zal men wijzen op de blakende gezondheid van de sociale organisaties, zoals CSC/ACV en de christelijke mutualiteiten, en van de structuren van de christelijke wereld, zoals het vrij onderwijs of de ziekenhuissector, net als het gewicht van christendemocratische persoonlijkheden op sleutelposities, te beginnen met Herman Van Rompuy en Wilfried Martens.

Dat belet niet dat het lot van de Belgische christendemocratische partijen vandaag twijfelachtig is. Van een overheersende en daarna nog steeds dominante politieke familie is de sociaal-christelijke familie geëvolueerd naar nog slechts een schim van zichzelf, geschraagd door een kiespubliek dat steeds ouder wordt of steeds ongevoeliger voor de aanbevelingen van kerk en christelijke organisaties. België is daarin overigens niet uniek. De Italiaanse DC is geïmplodeerd in 1992-1993 en het Nederlandse CDA leed, enkele dagen voor de Belgische verkiezingen, de smadelijkste nederlaag uit haar bestaan. Enkel de Luxemburgse CSV lijkt weerstand te bieden.

Maar laten we vooral niet deterministisch redeneren voor de jaren die komen. Sommigen hadden in de jaren 1970 de nakende dood

voorspeld van de PSC-CVP na de desastreuze resultaten van 1965 en 1968. De sociaal-christenen hebben dat lot echter vrijdeld in 1974, 1977 en 1978. Toch moeten we vaststellen, elf jaar na de dramatische verkiezingen van 1999 en nog versterkt door de mislukking van 2003, dat de pogingen voor een ag-giornamento zijn mislukt en dat het christendemocratisch electoraat ingezakt is. De CD&V en/of het cdH zijn niet langer immuun voor een versnelde helletocht, ook al is dat niet het meest waarschijnlijke scenario. Benoît Lutgen en de volgende voorzitter van de CD&V hebben in elk geval maar een behoorlijk smalle weg voor zich.

■ **Pascal Delwit** is politoloog aan de Universiteit Libre de Bruxelles (ULB).

COLOFON DE TIJD

ADRES
Mediafin
Havenlaan 86c, bus 309 1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 4233611
op werkdagen van 8u30 tot 18u
ABONNEMENTEN & DISTRIBUTIE
Tel. 0800/55150
Fax +32 (0)2 454.28.32
abo@tijdbel.be
REDACTIE
Tel. +32 (0)2 42338.40
Fax +32 (0)2 4233815

Lezers: rox@les@tijdbel.be
Productoren: pers@redactie@tijdbel.be
Opinie: opinie@tijdbel.be
REKENING
Mediafin: 412-7058051-21
BTW-NUMMER
404.800.301
ADVERTENTIES
Trustmedia
Tel. (0)2 422.05.11
Fax: (0)2 422.05.10
info@trustmedia.be

ALGEMEEN DIRECTEUR
Dirk Vlieghe
OPERATIONEEL DIRECTEUR
Dieter Haerens
REDACTIEDIRECTEUR
Frederik Delplace
FINANCIËEL DIRECTEUR
Amaud Delmarcelle
PRODUCTIEVERANTWOORDELIJKE
Oliver Dittro

DE TIJD is een uitgave van Mediafin **mediafin**

HOOFDREDACTEUR
Pieter Huylenbroeck
(hoofdreducteur@tijdbel.be)
ADIJUNCT-HOOFDREDACTEUR
Stephan Verheyden
MULTIMEDIAMANAGER
Tom Peeters
MANAGER NIEUWE MEDIA
Roland Lagrand
NIEUWSMANAGEMENT
Piet Bonquet, Gwen Declerck, Henk Dheedene, Lars Bovy, Wim Van de Velden, Kris Van Haver, Jan Van Hesseche, Katrien Verstraete, Erik Zarczyk, Serge Mampay, Stephan Verheyden

SENIOR WRITERS
Sietjan Michielens, Jean Vanempen
CENTRAL NEWS DESK
Kurt Vansteelandt (chef),
Koen Deobobeleer, Jan De Schampheleere, Kim Evenepoel,
Koen Lambrecht, Sébastien Rousseau,
Ben Serrare, Pieter Suy, Roel Vermycken,
POLITIEK & ECONOMIE
Lieve Dierckx (chef),
Ivan Broedemeyer, Dirk De Wilde, Bart Haack, Pieter Blomme,
Lars Bovy, Wim Van de Velden, Kris Van Haver,
Jan Van Hesseche, Katrien Verstraete, Erik Zarczyk,

ONDERNEMINGEN
Bart Karijnen (chef),
David Adriaens, Bert Broens, Marc De Roo,
Stephanie De Smeedt, Jim Lannoo, Patrick Luytman,
Guido Meessens, Michiel Septhia,
Sara Simoons, Dieter Smeets, Guy Van Den Broek,
Joel Vangelder
WEEKEND & REPORTAGE
Tom Michielens (chef),
Dries Benvoet, Ise Herisson, Wouter Van Driessche
OPINIE
Franky Van Hamme (coördinatrice)

IN DE PRAKTIJK & RAPPORTEN
Ellen Claerens, Erik Raeymaek
GELD & BELEGGEN
Christophe De Rijcke (chef),
Daan Ballegger, Ise De Witte, Peter De Groote,
Sjip Demester, Wouter Verweire
COÖP
Koen van Boeven (chef), Tom Peeters
EINDREDACTIE
Peter Raesling (chef), Veele Janssens, Robert Messiaen,
Tamara Mestdagh, Wouter Kongs, Carl Pansaerts,
Hilde Vandenbussche, Kaat Van Overwalle, Ann Welter

SABATO
Garda Ackaert (chef), Anjah De Wachter
LAY-OUT
Jan Nelis (chef),
Amaud Carmentelns, Dries Houben,
Pieter Notteboom, Sae Yuen
INFOGRAFIE
Filip Ysebaert (chef beeld),
Fabrizio Colucci, Patrick D'Haeyere,
Benoit Haesen, Lieve Marcolli, Frank Schulpe
FOTO
Alexia Mangelindck (chef),

Nima Ferdowsi, Tim Riaux, Sofie Van Hoof
TIJD-TV & NIEUWE MEDIA
Raphaël Cochez, Pascal Laeyens, Dirk Selleslagh, Jan Rombouts
REDACTIESECRETARIAAT
Ann Leemans, Nicole Hofkens
NETTO
Francis Mathieu (chef), Nadine Bollen, Caroline Declerck, Petra De Rouck, Ise Janssens, Willem Ravoet, Peter Van Maldegem, Sven Vinck
KOOPERATIONSMANAGEMENT
VVO Group
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
DIRK VELGHE, HAVENLAAN 86C, BUS 309, 1000 BRUSSEL